

Rahandusministri 3. juuli 2017. a. määruse nr 58
„Täpsustavad juhised ajutise ladustamise, tolliladustamise ja vabatsoonis tegutsemise
kohta“ muutmise määruse

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga kavandatud muudatused on seotud Euroopa Liidu tolliõiguse rakendamisega. Kuna kord kauba paigutamiseks ajutisele ladustamisele on sätestatud Euroopa Liidu otsekohalduvas tollivaldkonna määruses, siis tuleb rahandusministri määrusest vastavad siseriiklikud sätted välja jätta. Eestis kehtiv ladustamisteade asendatakse ajutise ladustamise deklaratsiooniga.

1.2 Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu valmistas ette Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika osakonna peaspetsialist Kaire Taar (tel: 5885 1372, e-post: kaire.taar@fin.ee). Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna nõunik Agnes Peterson (tel: 5885 1301, e-post: agnes.peterson@fin.ee). Eelnõu toimetas keeleliselt personali- ja õigusosakonna keeleteoimetaja Sirje Lilover (tel: 5885 1468, e-post: sirje.lilover@fin.ee).

1.3. Märkused

Rahandusministri määruse eelnõu ei ole seotud Riigikogu menetluses olevate õigusaktidega. Muudetakse kehtiva määruse RT I, 16.07.2021, 9 redaktsiooni.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

2.1. Eelnõu taust

Kõik liiduvälisest riigist liidu tolliterritooriumile toimetatud kaubad tuleb tollile esitada selleks ettenähtud korras ning tollile esitatud kaup loetakse ajutisel ladustamisel olevaks (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1–101) (edaspidi *tolliseadustik*) artikkel 139 ja artikkel 144). Ajutine ladustamine on kauba vahepealne seisund, mis kestab kauba tollile esitamisest kuni kauba tolliprotseduurile suunamiseni või kauba reeksportimiseni. Kauba kohta tuleb tollile esitada ajutise ladustamise ülddeklaratsioon.

Ajutise ladustamise ülddeklaratsioon on tollidokument, millega teavitatakse tolli eesmärgist kaupu ajutiselt ladustada. Ajutise ladustamise ülddeklaratsioon on sisenemisformaalsuste käigus esitatud tollidokument (nt sisenemise ülddeklaratsioon (edaspidi ENS), trandiidideklaratsioon jne), millele on märgitud ajutise ladustamise koha andmed.

Ajutiselt ladustatud kaupa tuleb hoida tolli poolt heakskiidetud koha territooriumil. Kaupa ei pea ajutise ladustamise kohta paigutama, kui see koheselt saabumisel suunatakse muule tollikäitlusviisile või tõendatakse selle liidu tollistaatust.

15. märtsil 2021. aastal võttis Maksu- ja Tolliamet (edaspidi MTA) kasutusele uue sisenemisformaalsuste süsteemi NES (National Entry System) (edaspidi NES), mis on suurema üle-euroopalise ICS2 (Import Control system) projekti toetav siseriiklik lahendus. NES eesmärk on tugevdada liitu sisenevate kaupade saabumiseelset ohutust ja turvalisust, rakendades liidu tolliseadustiku nõudeid seoses ENS esitamise ja töötlemisega.

NES võimaldab MTA-l teostada saadetiste automaatset riskianalüüsi, tuvastada julgeoleku- ja fiskaalsete riskidega saadetisi ning sekkuda protsessi õigel ajal ja õiges kohas (sh keelata kõrge turvariskiga postipaki lähetamist kolmandast riigist).

ICS2/NES süsteemi arenduse programm on 3-etapiline, mille lõpuks on uude sisenemisformaalsuste süsteemi üle viidud kõik transpordiliigid. Liikmesriigid peavad hiljemalt 1. september 2025. a. rakendama uusi nõudeid sisenemisformaalsuste täitmisel ka maantee ja raudtee transpordiga veetava kauba puhul. Teistel transpordiliikidel on juba toimunud uute nõuete rakendamine aastatel 2021-2025.

Alates 1. september 2025 tuleb kehtetuks tunnistada kõik siseriiklikud sätted seoses ajutise ladustamise kasutamisega.

Eelnõuga muudetakse regulatsiooni kauba paigutamiseks ajutisele ladustamisele. Eestis kehtiv ladustamisteade asendatakse ajutise ladustamise deklaratsiooniga. Kauba paigutamine ajutisele ladustamisele on edaspidi reguleeritud üksnes Euroopa Liidu tolliõigusega - tolliseadustikuga. Muudatus on seotud tööprogrammi¹ (Komisjoni rakendusotsus (EL) 2023/2879, 15. detsember 2023, millega kehtestatakse liidu tolliseadustikuga ette nähtud elektrooniliste süsteemide väljaarendamise ja kasutuselevõtmise tööprogramm, ELT L, 22.12.2023) (edaspidi EL tööprogramm) punkti 17 (ICS2) 3. väljalaske 3. järguga.

Tolliseadustiku kohase programmi ICS2 eesmärk on tugevdada liitu sisenevate kaupade saabumiseelset ohutust ja turvalisust, rakendades tolliseadustiku uusi nõudeid seoses ENS esitamise ja töötlemisega, nimelt ENS andmete esitamine rohkem kui ühes märkuses ja/või eri isikute poolt ning nende andmete ja riskianalüüsi tulemuste vahetamine tolliasutuste vahel. ICS2ga saab üleeuroopaline impordi kontrollisüsteem täiesti uue arhitektuuri ning kehtiv üleeuroopaline ICS-süsteem asendatakse sellega järk-järgult.

Kui senini oli ENSi esitamise kohustus ühe dokumendina vedajal, siis nüüd on andmeesitajate ring laiem. Kuna vedaja ei pruugi omada kogu teavet, mida ENSi nõutakse, on asjaosalistel isikutel võimalik esitada oma spetsiifiline teave ehk vastav osa ENSi andmestikust. Kui kogu ettenähtud teave kõikide asjaosaliste poolt on esitatud, saab nendest andmetest kokku täielik ENS.

2.2. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 punktiga 1 tehakse tehniline muudatus, § 3 lõige 5 punktis 6 asendatakse sõnad „Tehnilise Järelevalve Ameti“ sõnadega „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti“.

Muudatus on seotud 2019. aasta 1. jaanuaril jõustunud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimääruse jõustumisega.

Eelnõu § 1 punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks määruse 3. peatükk

Alates 16. august 2025. a lõppeb Eestis ladustamisteade esitamine ja ajutisele ladustamisele suunatud kauba kohta esitatakse ajutise ladustamise deklaratsioon. Kavandatavate muudatuste kohaselt kaotavad kehtivuse kõik rahandusministri määrmises sätestatud erisused ajutise

¹ [Komisjoni rakendusotsus \(EL\) 2023/2879, 15. detsember 2023, millega kehtestatakse liidu tolliseadustikuga ette nähtud elektrooniliste süsteemide väljaarendamise ja kasutuselevõtmise tööprogramm](#)

ladustamise deklaratsiooni kohta ning kohaldub tolliseadustiku artikkel 145. Samal ajal suletakse maksukohustuslaste registri põhimääruse § 31 alusel asutatud ladustamisteade süsteem TERM2 aktiivsest kasutusest, see tähendab, et ladustamisteadeid enam esitada ei saa ja kõikide transpordiliikide korral tuleb ajutise ladustamise deklaratsioonid esitada süsteemi NES.

Eelnõu § 2

Sätetatakse määruse jõustumise aeg, milleks on 2025. aasta 16. august. Jõustumise tähtaeg on seotud EL tööprogrammiga, millest tuleneb kohustus hiljemalt 1. september 2025.a rakendada uusi nõudeid sisenemisformaalsuste täitmisel.

Tähtaeg on seotud Maksu- ja Tolliameti ja arendaja vahelise lepinguga, millest lähtuvalt on MTA valmis rakendama uusi nõudeid alates 16. august 2025.

3. Määruse mõjud

Kavandatav muudatus: ladustamisteate asendamine ajutise ladustamise deklaratsiooniga

Mõju valdkond: mõju majandusele

Sihtrühm: ajutise ladustamise koha pidajad

Mõju ja selle olulisus sihtrühmadele: väike. Ajutise ladustamise koha pidajaid on Eestis 65. Ladustamisteade asendatakse ajutise ladustamise deklaratsiooniga ja selle töötlemine infosüsteemis TERM2 asendatakse töötlemisega infosüsteemis NES.

Mõju ulatus on väike, kaasneb väike kohanemisvajadus uute dokumentide töötlemisega uues infosüsteemis NES.

Ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud.

4. Määruse rakendamisega seotud eeldatavad tulud ja kulud

Muudatusega ei kaasne riigieelarve tulusid ega kulusid. Arendustega seotud kulud olid ette nähtud Maksu- ja Tolliameti eelarves.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega, tolliseadustiku artikliga 145.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2025. aasta 16. augustil. Jõustumise tähtaeg on seotud MTA valmidusega rakendada uusi nõudeid.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu saadetakse kooskõlastamiseks Kliimaministeeriumile ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Maksu- ja Tolliametile ja Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsioonile.